

Yashil

IQTISODIYOT
TARAQQIYOT
va

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

2
0
2
4

No 3

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'ssatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Elektron nashr. 796 sahifa.

E'lom qilishga 2024-yil 30-martda ruxsat etildi.

Muharrir:

Qurbanov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi

Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi

Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati

Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, t.f.d., prof., O'zR Oliy ta'lif, fan va innovatsiyalar vaziri

Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., O'zR Oliy ta'lif, fan va innovatsiyalar vaziri o'rinosari

Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., O'zR Oliy Majlisi qonunchilik palatasi deputati

Axmedov Sayfullo Normatovich i.f.n., professor, MIM akademiyasi rektori

Xudoqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU YoMMMB birinchi prorektori

Abduraxanova Guinora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori

Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., "O'IRIAM" ilmiy tadqiqot markazi direktori – prorektor

Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TMI professori

Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU professori

Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar do'stligi universiteti professori

Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro "Nordik" universiteti rektori

Aliyev Bekdavlat Aliyevich, f.f.d., TDIU professori

Axmedov Ikrom Akramovich, i.f.d. TDIU professori

Po'latov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., profesor

Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, i.f.d., TDIU professori

Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori

Musyeva Shoira Azimovna, SamDu IS instituti professori

Axmedov Javohir Jamolovich, i.f.f.d., "El-yurt umidi" jamg'armasi ijrochi direktori o'rinosari

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, t.f.f.d., TAQU katta o'qituvchisi

Xalikov Suyun Ravshanovich, i. f. n., TDAU dotsenti

Kamilova Iroda Xusniddinovna, i.f.f.d., TDIU dotsenti

Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., TDIU dotsenti

Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Farg'ona davlat universiteti dotsenti

Fayziyev Oybek Raximovich, i.f.f.d. (PhD), Alfraganus universiteti dotsenti

Sevil Piriyeva Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktoranti

Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Uteyev Uktam Choriyevich, O'zR Bosh prokururasi boshqarma boshlig'i o'rinosari

Ochilov Farxod, O'zR Bosh prokururasi iqtisodiy jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti bo'limi boshlig'i

Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU katta o'qituvchisi

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d, TDIU dotsenti

Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti

Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, i.f.d., TMI dotsenti

Babayeva Zuhra Yuldashevna, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi,
O'zR Bosh prokururasi huzuridagi IJQK departamenti.

MUNDARIJA

Экологические и альтернативные заполнители для бетона в условиях Узбекистана.....	10
Акрамов Хуснитдин Ахрарович, Тохиров Жалолиддин Очилович, Самадов Хомид Самандарович	
Investitsion marketingni rivojlantirish asosida mintaqqa investitsiya jozibadorligini oshirish	16
Ahmedov Alim Babaniyazovich	
O'zbekistonda yashil budjetlashtirish, energiya samaradorligi va issiqxona gazlari emissiyasi.....	22
Pulatov Dilshod Haqberdiyevich, Qulliyev Ulug'bek Mirzayevich, Mamanov Alisher	
Development of the Digital Economy as a Trigger of the Economic Growth of the New Uzbekistan.....	28
Luiza Sayfullovna Makhmutkhodjaeva, Umarova Shahnoza Akbarovna	
Oliy o'quv yurtlarida matematik statistikani o'qitishning xususiyatlari.....	34
Shamsiyev Damin Najmuddinovich, Aymatova Farida Xo'razovna	
Turizmda tadbirkorlikning o'ziga xos xususiyatlari	37
Mardonova Dilafruz Kosimovna	
Oziq-ovqat xavfsizligi ta'minoti: O'zbekistonda mayonez importini notarif tartibga solish va ichki ishlab chiqarishni rivojlantirish istiqbollari.....	41
Muratova Shohista Nimatullayevna, Nomozov Azizbek Xayrulla o'g'li	
Mamlakatimizga xorijiy investitsiyalarni jalb etishda qimmatli qog'ozlar bozorining o'rni va roli	46
Akramov Azamat Ramziddinovich	
Mamlakatning iqtisodiy va ekologik rivojlanishida elektromobil sanoatini rivojlantirishning ahamiyati	53
Iminov Mahmudjon Azimjon o'g'li	
Hududiy eksport salohiyatini oshirishning marketing strategiyasi.....	60
Jiyamuratov Rustam Nuridinovich	
Turistik kompaniyalar moliyaviy barqarorligini baholash usullarini takomillashtirish kompaniya moliyaviy barqarorligini ta'minlashning muhim mezoni.....	65
Jo'rayev Behzod Nuraliyevich	
Iste'molchilarni xulq-atvori modellari asosida marketing strategiyalarini shakillantirish.....	70
Kutbitdinova Moxigul Inoyatovna	
Hisob siyosati va unda biologik aktivlar hisobini yoritib berish tartibini takomillashtirish	75
Mirzayeva Nargiza Batirovna	
Mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirishda investitsiyalarning o'rni.....	80
Otajonova Charosxon Polvonquli qizi	
Innovatsion menejment va raqamli transformatsiyalarni joriy etishning metodologik asoslari.....	84
Quldoshev Asliddin Tursunovich	
Strategik boshqaruvida xususiy kapital samaradorligini baholash.....	89
Nasriyeva Zebiniso A'zam kizi, Mavlyanova Dilobar Maxkamovna	
Mintaqalarni innovatsion rivojlantirish istiqbollari tashkiliy tuzilmalarini takomillashtirishni boshqarish yo'llari	100
Xodjamuratova Gulbaxar Yuldashevna	
Meva-sabzavot eksporti barqarorligini ta'minlashning ekonometrik tahlili	105
Shamsiyeva Feruza Muratxodjayevna	
Zarubежный опыт активизации экономической активности домохозяйств.....	111
Бердиев Гайрат Ибрагимович, Маликова Севинч Телман кизи, Люсиков Артемий Александрович	
The Impact of Foreign Direct Investment on Economic Growth: A Case Study of Uzbekistan.....	116
Abdulla Ibragimov, Keldiyorov Shakhriyor Ilyos O'g'li	

Mintaqada sanoat ishlab chiqarish rivojlanishining kambag'allikni qisqartirishdagi ahamiyati	121
Abdullayev Habibullo Asadulla o'g'li	
Global iqtisodiyot sharoitida islom moliyasi mezon va tartiblarini joriy etishdagi muammolar va yechimlar.....	125
Abduvosidova Gulandom Abdurashid qizi	
Amerika Qo'shma Shtatlari tajribasida biznes subyektlarini toifalarga ajratish amaliyotining xususiyatlari	131
Akobirova Nodira Najmiddin qizi	
O'zbekiston Respublikasida qishloq xo'jaligini innovatsion rivojlanish yo'llari.....	135
Axmedova Nafisa Amirkuddin qizi	
Strategic directions of integration of Uzbekistan into the international hospitality industry.....	140
Bekmurodova Laylo Tursunmamatovna	
Surxondaryo viloyatida parrandachilikni rivojlantirish ko'rsatkichlarini prognozlash va modellashtirish.....	144
Bobomuratov Imomqul Islamovich	
Mamlakatimizda chorvachilik mahsulotlarini yetishtirishning hozirgi holati va uning tahlili.....	149
Talipova Dilfuza Nabiyevna	
Agrar soha korxonalarining moliyaviy qo'llab-quvvatlash tizimini takomillashtirish.....	154
Erkinxojiyev Ismoiljon Ikromjon o'g'li	
Analysis of the Influence of Macroeconomic Indicators on State Budget Tax Revenue	158
Meyliev O. R., Gofurova K.	
Mahalliy budjet xarajatlarini hududlar ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga ta'siri.....	166
Hazratqulov Shahboz Boboqul o'g'li	
Influence of Digital Technologies on Economic Growth of the Republic of Uzbekistan.....	170
Igamberdiyeva Kunduz Ergashevna	
Transmilliy kompaniyalarning tashqi bozorlar uchun marketing strategiyalari va marketing tadqiqotlarini o'tkazish amaliyoti	174
Jo'rayeva Zilola Turobovna, Saidova Dilnozaxon Odiljon qizi	
Tijorat banklari tomonidan investitsiya loyihalarini moliyalashni rivojlantirish imkoniyatlari.....	178
Kamilova Iroda Xusniddinovna	
Korxonalarda inqirozga qarshi moliyaviy boshqaruvi tizimini takomillashtirish	183
Latipova Shaxnoza Maxmudovna	
Tijorat banklari faoliyatida onlayn tizimlarining tutgan o'rni va ularning rivojlanishi.....	188
Raxmataliyev Muzaffar Eshdavlatovich	
Aholi farovonligini oshirishda tadbirkorlik faoliyatining ta'sirini baholashning nazariy asoslari	194
Fayziyeva Dilsuz Bahodirovna	
O'zbekiston Respublikasini "yashil" iqtisodiyotga o'tish samaradorligini oshirish.....	200
Mirzayev Bexruz Abdulla o'g'li	
Andijon viloyatida kambag'allik darajasini qisqarishiga ta'sir etuvchi ko'rsatkichlar	214
Musaeva Ziyoda Allayarovna	
O'zbekiston Respublikasi qishloq xo'jaligi eksportida marketing muammolari	218
Musyeva Shoira Azimovna, Agzamov Avazxon Talgatovich	
Respublikamizda parranda bosh sonining hozirgi holati va uning istiqbollari.....	223
Akramova Nargiza Axrорovna	
Menejmentda ishbilarmonlik kommunikatsiyalaridan foydalanishda optimal strategiyalarini qo'llash shart-sharoitlari.....	227
Narzullayeva Gulchehra Salimovna, Shadiyeva Madina Djaloliddin qizi	
Raqamlashtirish sharoitida innovatsion faoliyatning o'ziga xos xususiyatlari	231
Nazarova Latofat Toirjon qizi	
O'zbekistonda masofaviy bank xizmatlarini rivojlantirishdagi muammolar va ularni bartaraf etish yo'llari.....	235
Nurmuxammedov Matlab Yunusovich	

Davlat aktivlarini samarali boshqarish hamda nazorat qilishni takomillashtirish.....	240
Mirzayev O., Nazarov G'ayrat Olim o'g'li	
Talabalarning oilali bo'lishiga ta'sir etuvchi omillarga iqtisodiy baholashda yangicha yondashuv.....	246
O. U. Shomurodov, Z. U. Uroqov, A. T. Ablahatov, A. A. Suyarov, J. S. Urazov	
Methodological Aspects for Branding in Private Schools.....	251
Odilova Sitora Sayfitdin qizi	
Совершенствование процедуры оценки эффективности и результативности расходов государственного сектора.....	256
Олимов Элёр Фазлиддин угли, Искандаров Суннатилло Баҳриддин угли	
Logistika xizmatlari samaradorligini oshirishda blokcheyn texnologiyalardan foydalanish	261
Rajabov Orzujon Mamasoliyevich	
Markaziy Osiyoda energetika bozorini rivojlantirishning kelgusi istiqboli va imkoniyatlari.....	267
Saidov Mash'al Samadovich, Umarova Irodaxon Nuraliyevna	
Mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirishda sug'urta bozorining innovatsion usullaridan foydalanishning konseptual asoslari	275
Narzullayeva Gulchehra Salimovna, Saidova Dilnozaxon Odiljon qizi	
Oliy ta'lilda boshqaruvin strategiyalari va ularni amalga oshirish mexanizmi.....	279
Saidqulova Firuza Farmonovna	
Jismoniy shaxslardan olinadigan daromadlarini soliqqa tortishning o'ziga xos xususiyatlari	283
Salimov Sherzod Baxtiyorovich	
O'zbekiston Respublikasidagi mavjud suv resurslarining iqtisodiy holati tahlili	288
Shanazarova Gulyora Baxtiyarovna	
Tijorat banklari kredit risklarini kamaytirish yo'llari.....	294
Tulkinova Maftuna Anvarbek qizi	
The use of Intellectual Systems in the Improvement of the Educational Process Management System in Higher Educational Institutions	303
Umarova Dilfuza Rakhmatilla qizi	
Oliy ta'lim tizimida yangi iqtisodiy mexanizmlarni shakllantirish.....	307
Xakimov Dilshodjon Rahmonaliyevich	
Global iqtisodiy sharoitida moliyaviy hisobotlar auditida muhimlilikni baholashni xalqaro stanadartlar asosida takomillashtirish.....	311
Xasanova Nasiba Tolliboy qizi	
Qurilish materiallari sanoatida innovatsion klasterlarni tashkil etish istiqbollari.....	314
Yuldasheva Kamola Miraliyevna	
Oliy ta'lim muassasalarida gibrildi bulut xizmat modelini qo'llash mexanizmini ishlab chiqish	319
Zaripov Bahodir Bobomurod o'g'li	
Роль инвестиций в системе железнодорожного транспорта в Республике Узбекистан	325
Акбарова Лайло Упашевна	
Gidrotexnik inshootlar betonlarini samaradorligini tahlil qilish va oshirish natijalari	330
Asqarov B. A., Karimov M. U., Xolmirzayev S.T., Obidjonov J. T.	
Maxsus iqtisodiy zonalar hududiga jalb etilgan investitsiyalar to'g'risida	334
Davlayev G'olib Ashurovich	
Yangi xizmat turi xizmatlar sohasini innovatsion boshqarishning metodologiyasi	337
Djurayeva Dilnoza Davron qizi	
Mintaqalar innovatsion salohiyatini baholashning uslubiy yondashuvlari.....	343
J. A. Ismatullayev, D. X. O'rino	
Milliy qayta sug'urtalovchilarning xalqaro sug'urta bozoriga kirib borishi va kutilayotgan xavf-xatarlar	348
Jorabayev Jasur Abduraxmanovich	

Moliyavi hisobotning xalqaro standartlari asosida tovarlar auditni natijalarini auditorlik hisobotida aks ettirish tartibi	354
Ibragimov M. M., Ergashev O. F.	
Turistik destinatsiyalarni tashkil etish va rivojlantirishning xorijiy tajribalari	358
Karimov Anvar Aktam o'g'li	
Jismoniy shaxslarning mol-mulk va yer soliqlarini hisoblash va undirish samaradorligini oshirish yo'llari.....	362
Qurbanov Muxiddin Abdullayevich	
Iqtisodiy xavfsizlikning institutsional tizimini tadqiq etishga uslubiy yondashuvlar.....	367
Mamatov Axmetjon Atajanovich, Allaberganov Zakir Gayibovich	
Davlatning iqtisodiy xavfsizligini ta'minlashning nazariy jihatlari	373
Mamatov Mamajan Axmadijonovich	
Paxta-to'qimachilik klasterlari eksport faoliyatini rivojlantirishning xorij tajribasi.....	380
Mansurov Saidxo'ja Kamalovich	
Korxonalar raqobatbardoshligini oshirish muammolari va dolzarb vazifalari	386
Musyeva Shoira Azimovna	
Устойчивый и инклюзивный рост: взаимосвязь экономического прогресса с социальным равенством и экологическим управлением	390
Нодирбек Холбаев	
Mintaqalarni investitsion jozibadorligini taraqqiyot strategiyasiga ta'sirini statistik baholash.....	396
Nuriddinov Zufar Akbarovich	
Финансирование каракулеводства: преодоление финансовых вызовов в пустынных регионах Узбекистана	402
Нуриллаев Жамолиддин Ярашевич	
O'zbekiston investitsiya muhitini yanada yaxshilash va uning jozibadorligini oshirish.....	408
Oybek Elmuratov	
Intellektual mulkning iqtisodiy mazmuni va tarixiy rivojlanish bosqichlari.....	411
Maxmudova Nargiza Davlyat qizi	
Implementation and use of Digital Technologies in Logistics Abstract.....	416
Kushakova Mamura, Koshakova Mukhlisa Surat qizi	
Innovatsion iqtisodiyot tushunchasining mazmun mohiyati	421
Abduqaxorov Bekzod O'tkir o'g'li	
Raqamlashtirish iqtisodiy o'sish va raqobatbardoshligini oshirish omili sifatida.....	426
Mamajonova Durdonahon Mamaruzi qizi	
O'zbekistonda tashqi savdoni notarif usullar orqali tartibga solishning mamlakat iqtisodiyotiga ta'siri.....	431
Norqobilov Akobir Iso o'g'li	
Инновационные методы переработки горных отходов для экологической устойчивости в Узбекистане	437
Аскаров Бахтиер Аскарович, Собирова Мукаддас Хамидуллаева	
Опыт зарубежных стран по стимулированию производства сельскохозяйственной продукции и перспективы внедрения в Узбекистан.....	442
Холиков Сулаймон Уткир угли	
Xo'jalik yurituvchi subyektlarda strategik boshqaruv hisobini tashkil qilishning uslubiy jihatlari.....	447
Pardayeva Shahnoza Abdinabiyeva	
O'zbekiston Respublikasida kichik biznes va xususiy tadbirkorlik faoliyatini molijalashtirishni statistik tahlili.....	452
Sayfullayev Siddik Nosirovich	
Sug'urta tashkilotining innovatsion risklarini baholash.....	457
Sattorov Shoxrux Maxmudjon o'g'li	

Kapital bozori rivojlanishining zamonaviy tendensiyalari	462
Turdiyeva Uzayda Omirbayevna	
Aadaptivnyi iisкусstvennyi intellekt v upravlenii chelovecheskimi resursami.....	469
Хайдарова Малика Шоқирджановна	
Oliy ta'lim muassasalarida moliyaviy mablag'lardan samarali foydalanishga xizmat qiluvchi zamonaviy va istiqbolga mo'ljalangan huquqiy asoslarning yaratilganligi to'g'risida.....	478
Xayriddinov Shuxrat Botirovich	
Investitsiya loyihalariiga ta'sir qiluvchi risklarni sifat jihatdan baholash usullarining o'ziga xos xususiyatlari	482
Shaislamova Nargiza Kabilovna	
Tijorat banklari tomonidan investitsion loyihalarni kreditlash tartib va ularni takomillashtirish yo'llari	491
Yunusova Ozoda Anvarjon qizi	
Hududlar iqtisodiy xavfsizligini ta'minlashda soliq salohiyatini oshirishning nazariy jihatlari	498
E. N. Raximov	
Konsolidatsiyalashgan moliyaviy hisobot tuzishning zarurligi.....	504
Avazov Ilhom Ravshanovich	
Inson resurslarini boshqarishning innovatsion usullarini joriy etish vositalarini ishlab chiqish.....	509
Djuraeva Guzal Shavkatovna	
Agrar soha korxonalarining moliyaviy qo'llab-quvvatlash tizimini takomillashtirish.....	513
Erkinxojiyev Ismoiljon Ikromjon o'g'li	
Korporativ qimmatli qog'ozlar asosida korxonalarни moliyalashtirishning ilg'or xorij tajribalari.....	517
Igitov Jurabek Kuzibekovich	
The impact of corporate governance on firm performance and financial stability	524
Muhammadyor Yunusov	
Mintaqalarda kamg'allik darajasini pasaytirish va xorij tajribasidan foydalanish yo'llari.....	537
Musulmonova Shahlo Nasriddinovna	
Makroiqtisodiy barqarorlikni mustahkamlash soliq ma'muriyatçiligin samarali tashkil etish yo'llari	541
Mutalova Dilorom Maxamadjanovna, Kenjaboyeva Nigina	
Iqtisodiy savodxonlik hamda tadbirkorlik qobiliyati o'rtasidagi to'g'ri nisbatdagi bog'liqlik munosabatining fundamental asoslari.....	544
Tuxtayeva Muyassar Shovkat qizi	
Korxonalarning bankrotlik riskini baholashning xalqaro modellari.....	550
Umarova Hulkar Umidulloevna	
O'zbekistonda korxona boshqaruvida kadrlar salohiyatidan foydalanish amaliyotini rivojlantirishning xorij tajribasi	555
Do'stova Aziza Qahramonovna	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida boshqaruv tizimining xususiyatlari.....	559
Iroda Majidova	
Ziyorat turizmini rivojlantirishning muhim xususiyatlari	565
Mirzayev Qulmamat Jonuzoqovich, Shukurov Tohirjon Izzatullo o'g'li	
Qandolat mahsulotlari bozorida marketing tadqiqotlarini asosiy yo'nalishlari	569
Tuychiyeva Vasila Faxriddin qizi	
"Зелёная экономика" как фактор повышения экономического роста страны.....	573
Тураева Адиба Икрамовна	
Oilada sarf-xarajatlar samarasiga erishishning muhimligi.....	580
Xasanov Rustam Rabimovich	
Aholi farovonlik darajasidagi farqlarni tartiblash yo'nalishlari.....	583
Xasanov Rustam Rabimovich, Turdiyev Zoxidjon Rustamovich	

Совершенствование оценки стоимости объектов недвижимости в Узбекистане на основе зарубежного опыта.....	588
Хомитов К. З., Халилова Л. Ш.	
Mamlakatimizda qishloq xo'jaligida kooperatsiya munosabatlarini rivojlantirishda xorij tajribalaridan foydalanishning ahamiyati.....	594
Choriyeva Nigina Kaxramonovna	
Davlat xaridlari tizimini takomillashtirish yo'llari	598
Alimbayeva Sevara Alimbayeva	
Yengil sanoatni rivojlanishida Germaniya tajribasi.....	601
F. Jumaniyazova, G'ułomov Ibroxim Rustam o'g'li	
The efficiency of usage of Islamic finance instruments in security market.....	607
Khasanov Umarbek Begmat ugli	
Tadbirkorlik subyektlari eksportini rivojlantirishda raqamli platformalardan foydalanishning xorijiy tajribalari va ulardan foydalanish yo'llari.....	613
Mamasoatoev Dilshod Ravshanovich	
O'zbekistonda kichik biznes va xususiy tadbirkorlik subyektlarini tashkil qilinishining hozirgi holati va muammolari	621
Nutfulloev Tolib G'olib o'g'li	
Mehnat bozorida raqamli texnologiyalardan foydalanish metodologiyasini takomillashtirish	627
Maxammadiyev M. M.	
Ishlab chiqarishni modernizatsiya qilish sharoitida mahsulot tannarxini optimallashtirish asoslari.....	632
Narzullayeva Gulchehra Salimovna	
Elektron pullarni rivojlanirish yo'llari	636
Rustamov Maqsud Suvonqulovich, Egamberganov Mirzabek Odilbek o'g'li	
Zagryaznenie okruжающей среды в Узбекистане: проблемы, причины и пути решения	644
Ишонкулова Феруза Асатовна, Шукров Тимур Умидович	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida tijorat banklarini transformatsiyalash modeli orqali takomillashtirish	649
Norov Akmal Ruzimamatovich, Norova Nozima Nabiyevna	
Land Tax Received From Individuals and its Share in the Budget of the Republic of Uzbekistan	656
Hakimov Feruz Khurshid ugli	
O'zbekistonda "yashil" iqtisodiyot va iqlim o'zgarishi bilan bog'liq xarajatlar tahlili.....	659
Isaxonova Ruxshona Muzaffar qizi, Sharapova Mashxura Azadovna	
Qurilish xizmatlari ma'lumotlar tizimini takomillashtirish imkoniyatlari	665
Nurfayziyev Zayniddin Boymurodovich, Nurfayziyev Elyor Zayniddinovich	
Ipotekali kreditlashni rivojlanirishning xorijiy davlatlar tajribasi va uni O'zbekistonda tatbiq etish yo'llari	670
Turdiev Shaxriddin Erxonovich	
Suv resurslaridan foydalanishda xorij tajribalari	675
Berdiyev Anvar Abdivaliyevich	
Auditda yetarli va mos dalillarni to'plash tartibi	681
Meliyev Isroil Ismoilovich	
"Yashil" iqtisodiyot konsepsiyasining shakllanishi va rivojlanishi	686
Urumbayev Saparbek Samatovich	
Uy-joy fondini boshqarish samaradorligini oshirishning ustuvor yo'nalishlari	692
Xolmuradov Raxmatilla Ne'matillaevich	
O'zbekiston mahsulotlarining tashqi bozordagi raqobatbardoshligi xususiyatlari va onlayn platformalar	699
Baymuradov Shoxrux Maxmudovich	
Factors affecting investment attractiveness in the global investment landscape.....	704
Otaboev Akhmed Makhsubbek o'g'li, Juliana Juliana, Fazliddin Nasreddinov	

Xalqaro migrantsiyaning O'zbekiston mehnat bozori va inson kapitaliga ta'siri.....	709
Tilabova Kumush Farhod qizi	
ANALIZ I OZENKA EESTSTVENNOGO OSVEЩENIJA POMEЩENIIJ OBRAZOVATEL'NYX UCHREЖDENIJ.....	714
Pirmuhamedova Shaxniza	
Aktyualnye voprosy ukrpleniya doveriya naselenija k bankovskoj sisteme Respubliki Uzbekistan....	719
Ruziboeva Nilufar Tulkin kizi	
Metodicheskie podkhody k formirovaniyu mechanizmov strategicheskogo upravleniya razvitiem khimicheskoy otрасli.....	725
Bibutova Shaхlo Sa'ydullaeva	
Iqtisodiyotni rivojlantirishda erkin iqtisodiy zonalarni tashkil etishning afzalliklari va muammolari	730
Axmedova Dilbar Buronovna	
Natijaga yo'naltirilgan budjetlashtirishda sog'lijni saqlash muassasalarini moliyalashtirishning mohiyati.....	734
Ishmanova Diana Nurmamadovna	
Oziq-ovqat sanoatini tashkiliy-iqtisodiy jihatdan rivojlanti-rishning nazariy asoslari	737
Muxtorova Madina Azamat qizi	
Ipoteka kreditlari sohasidagi islohotlar va kelajakdagi istiqbollar	741
A'zamxo'jayeva Nihola Sulaymon qizi	
Sanoat ishlab chiqarish tizimining investitsion xususiyatlari	746
Yodgorova Xalima To'lqinovna	
Budjet ijrosini samarali ta'minlashda davlat xaridlarining ahamiyati.....	752
Sholdarov Dilshod Azimiddin o'g'li, Fayzullayeva Zilola Ravshanovna	
Aholi sog'ligi – milliy boylikning tarkibi va jamiat taraqqiyotining muhim shartidir.....	763
Djumabayeva Shaira Xalillayevna	
Moliyaviy hisobotlarning xalqaro standartlari: hisob siyosati.....	769
Rizayev Nurbek Kodirovich, Mamatova Charos Shavkiddinovna	
Milliy iqtisodiyotni rivojlantirishda investitsion muhitning o'rni	778
Valiyeva Sayyora Xushbaqovna	
Davlat ishtirokidagi korxonalarda korporativ ijtimoiy mas'uliyat ("Rossiya temir yo'llari" OAJ misolida).....	784
Xidirova Marg'uba Rustamovna, Saidqulov Avazbek Botirqul o'g'li	
Raqamli transformatsiyaning O'zbekistonning investitsion jozibadorligiga ta'siri	790
Saitkamolov Muxammadxo'ja Sobirxo'ja o'g'li, Markabayeva Jansaya Aybek qizi	

MAMLAKATIMIZDA CHORVACHILIK MAHSULOTLARINI YETISHTIRISHNING HOZIRGI HOLATI VA UNING TAHLILI

Talipova Dilfuza Nabiyevna

“Toshkent irrigatsiya va qishloq xo’jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti” milliy tadqiqot universiteti “Buxgalteriya hisobi va audit” kafedrasi katta o’qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada Respublikamizda 2023-yilda barcha toifadagi xo’jaliklar kesimida yetishtirilgan chorvachilik mahsulotlari hajmi, chorvachilik tarmog’ida viloyatlar kesimida tirk vaznda go’sht yetishtirish hajmi va uning ulushi hamda chorvachilik tarmog’ida viloyatlar kesimida sut yetishtirish hajmi va uning ulushining hozirgi holati statistik tahlil qilingan. Shu bilan birga, chorvachilik tarmog’ini rivojlantirish bo'yicha davlat siyosatining samarali amalga oshirilishi bo'yicha takliflar berilgan.

Kalit so’zlar: chorvachilik, chorvachilik tarmog’i, chorvachilik mahsulotlari, go’sht mahsulotlari, sut mahsulotlari, jun mahsulotlari, tuxum mahsulotlari, qorako'l teri, investitsiya, infratuzilma, xavfsizlik va sifat.

Abstract: This article examines the volume of livestock products produced by all categories of farms in our Republic in 2023, the volume and share of meat production in live weight in the regional segment of the livestock industry, as well as the volume and share of milk production in the regional segment of the livestock industry and its current state. At the same time, proposals were made for the effective implementation of state policy for the development of the livestock industry.

Key words: livestock farming, livestock industry, livestock products, meat products, dairy products, wool products, egg products, black leather, investments, infrastructure, safety and quality.

Аннотация: В данной статье рассмотрен объем продукции животноводства, произведенной всеми категориями хозяйств нашей Республики в 2023 году, объем и доля производства мяса в живом весе в региональном сегменте животноводческой отрасли, а также объем и доля производства молока в Статистически проанализирован региональный сегмент животноводческой отрасли и его современное состояние. При этом были высказаны предложения по эффективной реализации государственной политики по развитию животноводческой отрасли.

Ключевые слова: животноводство, животноводческая отрасль, продукты животноводства, мясная продукция, молочная продукция, шерстяные изделия, яичная продукция, черная кожа, инвестиции, инфраструктура, безопасность и качество.

KIRISH

Respublikamiz chorvachilik tarmog’ida amalga oshirilayotgan iqtisodiy islohotlar tarmoqda to’plangan muammolarni bosqichma-bosqich hal qilib bormoqda. Islohotning har bir bosqichi o’ziga xos yo’nalishlarga ega va bu yo’nalishlar mavjud muammolarni hal qilinishi bilan ajralib turadi. Islohot jarayonlari chuqurlashib, iqtisodiyot ko’lami erkinlashib borar ekan, sohada asosiy e’tibor chorvachilik mahsulotlarini yetishtirish va miqdorini ishlab chiqarishni ko’paytirish, shuningdek, uni sotish, ularning raqobatbardoshligini oshirishga qaratilgan ishlar amalga oshirilmoqda. Bu borada, O’zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 8-fevraldagagi “O’zbekiston Respublikasida chorvachilik sohasi va uning tarmoqlarini rivojlantirish bo'yicha 2022–2026-yillarga mo'ljalangan dasturni tasdiqlash to'g'risida”gi PQ-120-sonli qarori qabul qilindi. Ushbu qaror asosida chorvachilik mahsulotlarini yetishtirishning raqobatbardoshligini oshirishga esa tadqiqot natijalari asosida zamonaviy texnika va texnologiyalarni, mehnat va ishlab chiqarishni tashkil etish, resurslar samaradorligini oshirish va ekologik muvozanatni saqlash orqali yoki umuman olganda, qishloq xo’jaligi sohasining barqaror o’sishiga uning ilmiy taraqqiyoti orqali erishish mumkin.

Mamlakatimizda chorvachilik tarmog’ini rivojlantirish, chorvachilikda fan va texnika yutuqlarini, ilg’or xorijiy tajribalarini, innovatsion texnologiyalarini qo’llash bugungi kunning dolzarb masalasi hisoblanadi. Bu esa respublikamizda chorvachilik mahsulotlarini yetishtirishni statistik tahlilini o’rganish asosida kompleks ilmiy-amaliy tadqiqotlar olib borishni taqozo etmoqda.

MAVZUGA OID ADABIYOTLARNING T AHLILI

Mamlakatimizda chorvachilik tarmog'ini ustivor rivojlantirish borasida Hukumatimiz tomonidan jadal islohotlar amalga oshirilmoqda. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Oliy Majlisiga Mur-ojaatnomasida qishloq xo'jaligini barqaror rivojlantirish va agrar tarmoqda fermerlik faoliyatini qo'llab-quvvatlash hamda chorvachilik tarmog'ini rivojlantirish borasida quyidagi fikrlarni, ya'ni "...chorvachilik, ipakchilik kabi boshqa tarmoqlarda ham bugungi kun talabiga javob beradigan klasterlarni tashkil etish ishlarini davom ettiramiz", deb ta'kidlab o'tilgan^[1].

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 29-yanvardagi "Chorvachilik tarmog'ini davlat tomonidan qo'llab-quvvatlashning qo'shimcha chora-tadbirlari to'g'risida"gi 4576-tonli qarori, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 28-martdag'i "Chorvachilik tarmog'ini davlat tomonidan qo'llab-quvvatlashning qo'shimcha chora-tadbirlari to'g'risida"gi qaroriga ko'ra tadbirkorlik faoliyatini qo'llab-quvvatlash, chorva mahsulotlarini yetishtirish va qayta ishslash bo'yicha loyihamonlari amalga oshirish uchun tijorat banklari tomonidan subsidiyalash asosida rivojlantirish, davlat jamg'armasi hisobidan chorvachilik, parrandachilik, baliqchilik va quyonchilik bo'yicha, shu jumladan, chorva komplekslarini qurish, yirik va mayda shoxli chorva mollarini xarid qilish, chorva mahsulotlarini yetishtirish va qayta ishslash bo'yicha loyihamonlari amalga oshirish uchun tijorat banklari tomonidan ajratiladigan kreditlar ajratish va kafillik taqdim etish masalalari ko'rsatib o'tilgan [2,3].

O'zbekistonda chorvachilik bilan shug'ullanuvchi fermer va dehqon xo'jaliklari hamda aholi xonadonlarida chorva mollarini boqish, oziqlantirish, ozuqa ekinlarini ekish, yetishtirish, ozuqalarini saqlash, ratsion asosida ozuqalar bilan oziqlantirish, sun'iy urug'lantirish hamda naslchilik ishlarini olib borishda hisob-kitob hujjatlarini yuritishga qaratilgan. Chorva mollarning zoti, kelib chiqishi, ekstereri va konstitutsiyasi, mahsuldarligi, naslchilik ishlarini, mahsulotni identifikatsiyalash, sertifikatlashtirish, ozuqalarini tayyorlash texnologiyalari, tarmoqni rivojlantirishning nazari va amaly asoslari tahlil etilgan^[4].

A.I.Gozulovning ilmiy yondashuvlarida keltirilgan chorvachilik mahsulotlari ko'rsatkichlarining tizimi ham shuningdek, ko'rsatkichlarning to'rtta blokini qamrab oladi, lekin sifat jihatidan ularning farqi unchalik katta emas. Dastlabki uchta blokning bir-biriga to'la mos kelgani holda, to'rtinchi blok ozuqa (yem-xashak) bazasi ko'rsatkichlarini o'z ichiga oladi^[5].

N.K.Koborov muharrirligi ostida yozilgan darslikda 5 ta blokli ko'rsatkichlar tizimi ko'rib chiqilgan^[6]. Shuni ta'kidlash kerakki, mazmunun bu darslik yuqorida ko'rib chiqilgan ishlarga o'xshash va ishlab chiqarishni tashkil etish ko'rsatkichlari bilan to'ldirilganligi uchun to'laroq hisoblanadi. Mazkur ko'rsatkichlar tizimi quyidagi ko'rinishga ega: qishloq xo'jaligi mollari soni va tarkibi ko'rsatkichlari haqida; qishloq xo'jaligi mollarini qayta yetishtirish ko'rsatkichlari haqida; chorvachilik mahsulotlari ko'rsatkichlari haqida; chorvachilikda ishlab chiqarishni tashkil etish ko'rsatkichlari haqida; ozuqa (yem-xashak) bazasi ko'rsatkichlari haqida.

TADQIQOT METOLOGIYASI

Respublikamizda chorvachilik mahsulotlarini yetishtirishni statistik tahlil qilishda jarayonlarni kuzatish, iqtisodiy hodisa va jarayonlarga tizimli yondashuv, muallif tajribalari bilan qiyosiy tahlil o'tkazish orqali tegishli yo'nalishlarda xulosa berilgan. Ushbu usullar chorvachilik tarmog'ini rivojlanishiga ta'sir qiluvchi omillarni aniqlash va ularning ta'sir darajasini baholash imkonini, chorvachilik tarmog'ini rivojlantirish istiqbollarini belgilab beradi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Bugungi kunda Respublikamizda chorvachilik mahsulotlarini yetishtirish yildan yilga oshib bormoqda. Bu esa chorvachilik tarmog'ining ichki imkoniyatlarini oshirish bo'yicha chora-tadbirlarning izchil amalga oshirilib borilayotganligi, shuningdek, ularga davlat tomonidan tizimli yordam ko'rsatilib kelinayotganligi chorva mollari bosh sonining ko'payishiga, ichki iste'mol bozorlarini chorvachilik mahsulotlari bilan to'ldirishga imkon yaratmoqda.

1-jadvalda Respublikamizda 2023-yilda barcha toifadagi xo'jaliklar kesimida yetishtirilgan chorvachilik mahsulotlari hajmini tahlil qilar ekanmiz, yetishtirilgan go'shtning umumiyoj hajmidan 6,3 % i fermer xo'jaliklari hissasiga, 84,9 % i dehqon va tomorqa xo'jaliklariga, 8,8 % i qishloq xo'jaligi faoliyatini amalga oshiruvchi tashkilotlarga to'g'ri kelishini qayd etib o'tish lozim. Shunga mos ravishda sog'ib olingan sutning 5,9 % i fermer xo'jaliklari, 92,8 % i dehqon va tomorqa xo'jaliklari, 1,3 % i qishloq xo'jaligi faoliyatini amalga oshiruvchi tashkilotlar hissasiga to'g'ri keldi. Shu bilan birga, olingan tuxumning 15,7 % i fermer xo'jaliklariga, 57,9 % i dehqon va tomorqa xo'jaliklariga, 26,4 % i qishloq xo'jaligi faoliyatini amalga oshiruvchi tashkilotlarga to'g'ri keldi. Shuningdek, qirqib olingan junning 11,9 % i fermer xo'jaliklari, 82,1 % i dehqon va tomorqa xo'jaliklari, 6,0 % i qishloq xo'jaligi faoliyatini amalga oshiruvchi tashkilotlar hissasiga to'g'ri keldi. Bundan tashqari, olingan qorako'l terining 10,8 % i fermer xo'jaliklariga, 79,1 % i dehqon va tomorqa xo'jaliklariga, 10,1 % i qishloq xo'jaligi faoliyatini

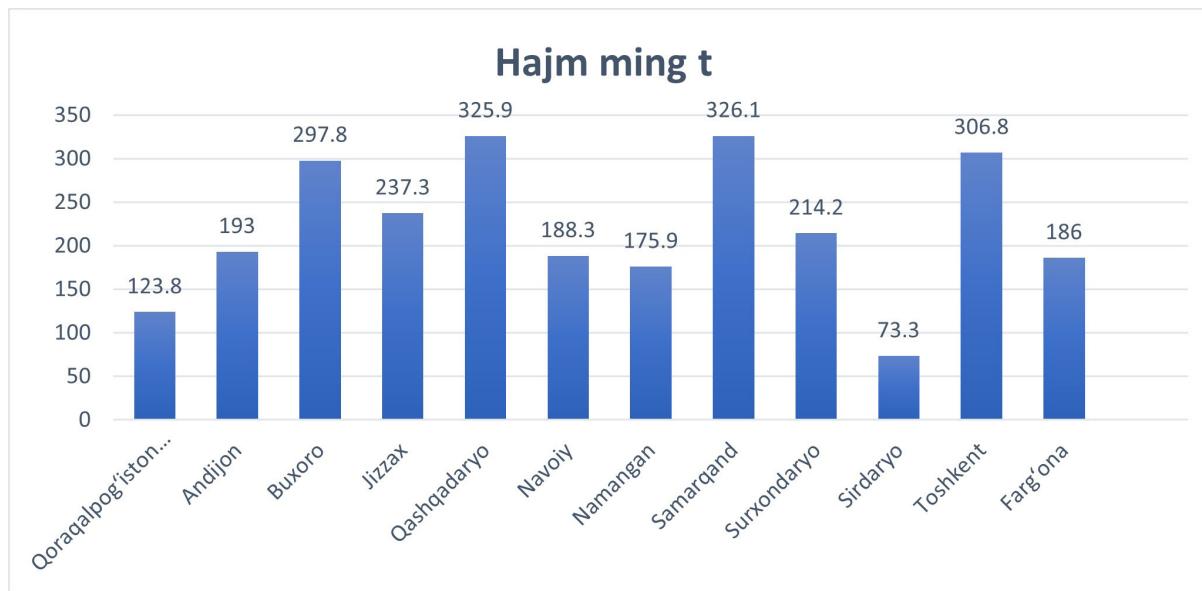

amalga oshiruvchi tashkilotlarga to'g'ri keldi. O'z navbatida, ovlangan baliqlarning 49,6 % i fermer xo'jaliklariga, 5,2 % i dehqon va tomorqa xo'jaliklariga, 45,2 % i qishloq xo'jaligi faoliyatini amalga oshiruvchi tashkilotlarga to'g'ri kelganligini qayd etish lozim.

1-jadval: Respublikamizda 2023-yilda barcha toifadagi xo'jaliklar kesimida yetishtirilgan chorvachilik mahsulotlari hajmi

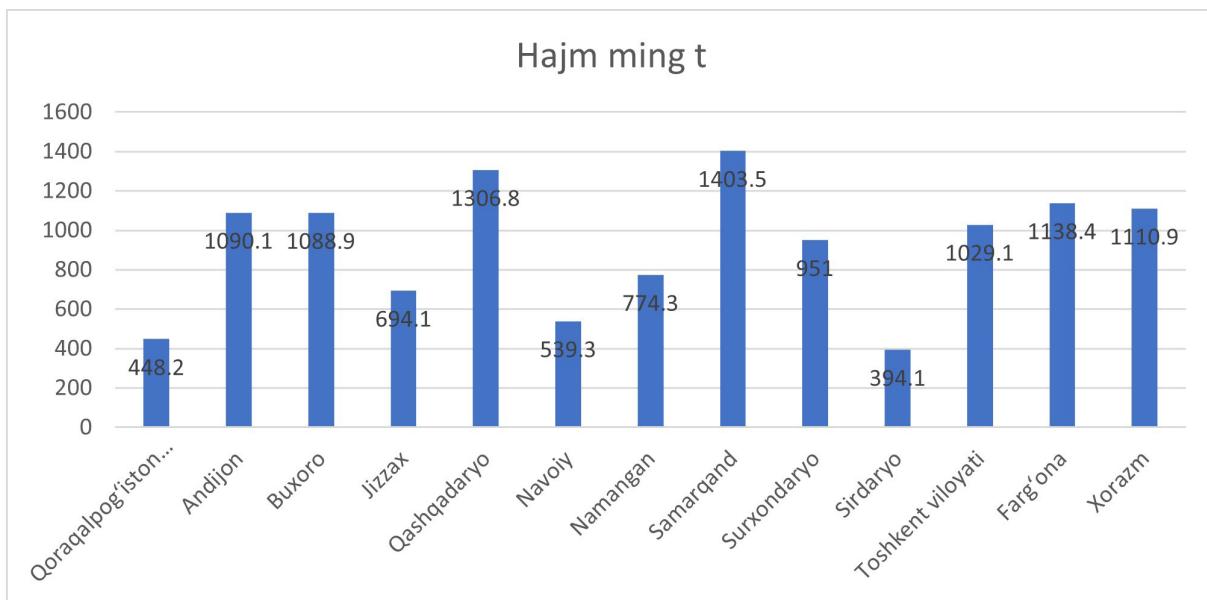
Mahsulotlar	Barcha toifadagi xo'jaliklar	Shu jumladan:						
		Fermer xo'jaliklari		Dehqon va tomorqa xo'jaliklari		Qishloq xo'jaligi faoliyatini amalga oshiruvchi tashkilotlar		
		ming tonna	o'sish sur'ati % da	ming tonna	o'sish sur'ati % da	ming tonna	o'sish sur'ati % da	ming tonna
Go'sht (tirik vaznda)	2833,3	103,9	179,0	105,1	2406,6	102,0	247,7	126,6
Sut	11968,7	102,9	706,7	112,2	11104,7	102,2	157,3	116,0
Tuxum, mln. dona	8487,5	104,4	1329,8	111,0	4912,8	102,2	2244,9	105,6
Jun, tonna	38,6	103,6	4,6	101,0	31,7	104,7	2,3	94,1
Qorako'l teri, ming dona	1321,1	102,6	142,0	110,0	1 045,4	100,4	133,7	113,6

Tahlil shuni ko'rsatdiki, Respublikamizda 2023-yilda 2022-yilga nisbatan barcha toifadagi xo'jaliklarda chorvachilik mahsulotlarini ishlab chiqarish hajmining o'sishi davom etmoqda. Chorvachilik sanoatini jadal rivojlantirish bo'yicha markazlashtirilgan vazifalarni belgilash munosabati bilan ushbu bozor o'rnnini rivojlantirish uchun muhim istiqbollar mavjud. Shu bilan birga, mamlakatning ichki zaxiralari hisobiga chorvachilik mahsulotlarini ishlab chiqarishni ko'paytirishda viloyatlar kesimida tahlil qilish maqsadga muvofiq hisoblanadi.

1-rasm: Respublikamizda viloyatlar kesimida go'sht (tirik vaznda) yetishtirish hajmi

1-rasmida Respublikamizda viloyatlar kesimida 2023-yilda tirik vaznda go'sht yetishtirish hajmini tahlil qilar ekanmiz, Respublikamiz bo'yicha eng ko'p tirik vaznda go'sht yetishtirgan Samarkand viloyatida 326,1 ming tonna, Qashqadaryo viloyatida 321,9 ming tonna, Toshkent viloyatida 306,8 ming tonna hamda Buxoro viloyatida 297,8 ming tonnaga to'g'ri kelmoqda. Respublikamiz bo'yicha eng kam tirik vaznda go'sht yetishtirgan viloyatlar esa Sirdaryo viloyati 73,3 ming tonna, Qoraqalpog'iston respublikasi 123,8 ming tonna tirik vaznda go'sht yetishtirgan. Sirdaryo viloyati Samarkand viloyatiga nisbatan 4,45-marta kam tirik vaznda go'sht yetishtirgan.

2-rasm: Respublikamizda viloyatlar kesimida sut yetishtirish hajmi

2-rasmida Respublikamizda viloyatlar kesimida 2023-yilda sut yetishtirish hajmini tahlil qilar ekanmiz, Respublikamiz bo'yicha yetishtirgan Samarqand viloyatida 1403,5 ming tonna hamda Qashqadaryo viloyatida 1306,8 ming tonnaga to'g'ri kelmoqda. Respublikamiz bo'yicha eng kam sut yetishtirgan viloyatlar esa Sirdaryo viloyati 394,1 ming tonna, Qoraqalpog'iston Respublikasi 448,2 ming tonna, Navoiy viloyati 539,3 ming tonna, Jizzax viloyati 694,1 ming tonna, Namangan viloyati 774,3 ming tonna hamda Surxondaryo viloyati 951 ming tonna sut yetishtirgan. Sirdaryo viloyatiga Samarqand viloyatiga nisbatan 3,56-marta kam sut yetishtirgan.

Respublikamizda viloyatlar kesimida 2023-yilda tirik vaznda go'sht va sut mahsulotlarini yetishtirish hajmini umumiy tahlil qilar ekanmiz, Respublika bo'yicha eng ko'p go'sht va sut mahsulotlarini yetishtirish bo'yicha Samarqand va Qashqadaryo viloyatlariga, eng kam go'sht va sut mahsulotlarini yetishtirish bo'yicha esa Sirdaryo va Qoraqalpog'iston Respublikasiga to'g'ri kelmoqda.

Chorvachilikni yanada rivojlantirish uchun Respublika bo'yicha eng kam go'sht va sut mahsulotlarini yetishtirish bo'yicha esa Sirdaryo va Qoraqalpog'iston Respublikasida sho'r va suvsizlikka chidamli ekin turlari, chorvachilik nasllarini yaratish, irrigatsiya va melioratsiya tizimlarini modernizatsiya qilishga xorijiy investorlar jalb qilinishi, Xorijiy tajribalar yordamida qoramol va parrandachilik ekokomplekslari tashkil qilinishi, sho'r va suvsizlikka chidamli makkajo'xori, beda kabi ozuqaga boy ekin navlari ekilishi, ularni saqlash, qayta ishlash va qadoqlash texnoparki tashkil etish, chorvachilik nasllarini yaratish bo'yicha qishloq va suv xo'jaligi uchun kadrlar tayyorlanishi hamda yer o'zlashtirish, cho'llanish, irrigatsiya va ekologiya yo'nalishida ilmiy-tadqiqotlar olib borilishi rejalashtirilishi lozim.

XULOSA

Umumiy xulosa qiladigan bo'lsak, O'zbekistonda aholini chorvachilik mahsulotlari bilan barqaror ta'minlash va chorvachilik va uning tarmoqlarida ishlab chiqarish imkoniyatlarini kengaytirish, bu sohada oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlashga oid davlat siyosatining samarali amalga oshirilishini qanday ta'minlashda qo'yidagi muhim va samarali bir jarayonni o'z ichiga oladi.

- **Investitsiyalarni jalb etish:** Bu, chorvachilik tarmog'ining rivojlanishini oshirish uchun moliyaviy infrazuzilishni ta'minlashda yordam beradi;
- **Chorvachilikning infrastrukturani rivojlantirish:** Chorvachilik va uning tarmoqlarida ishlab chiqarish imkoniyatlarini kengaytirish, infratuzilishni rivojlantirish bilan bog'liq. Bu, transport tarmoqlari, energiya taminoti, suv resurslari, va texnik va xodimlarni tayyorlash kabi sohalarda rivojlanishi bilan bog'liq;
- **Ta'limdi rivojlantirish:** Chorvachilik sohasida ta'limgan tizimlarini rivojlantirish juda muhimdir. Mahalliy mahsulotlarni oshirish uchun xodimlarni tayyorlash, innovatsiyalarni rag'batlantirish va xorijiy tajribalarini jalb etish orqali sohasini rivojlantirish;
- **Xavfsizlik va sifatni kafolatlash:** Oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlash, sifatni kafolatlash va qonunlar bilan nazorat qilish muhimdir. Bu, mijozlarning ishonchini oshiradi va chorvachilik sektorining ishtirokchilarining mablag'larini qayta investitsiya qilishni rag'batlantiradi:

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Oliy Majlisga Murojaatnomasi.//“Xalq so'zi”, 2020-yil 25-yanvar.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 29-yanvardagi “Chorvachilik tarmog'ini davlat tomonidan qo'llab-quvvatlashning qo'shimcha choratadbirlari to'g'risida” 4576-sonli qarori. “Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar” ilmiy elektron jurnali. –№ 2. Mart-aprel. –2021-yil.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 28-martdagи “Chorvachilik tarmog'ini davlat tomonidan qo'llab-quvvatlashning qo'shimcha choratadbirlari to'g'risida”gi qarori.
4. M. Ashirov va boshqalar. “Fermer va dehqon xo'jaliklari hamda aholi xonadonlarida qoramolchilikni rivojlantirish bo'yicha amaliy qo'llanma” o'quv-uslubiy qo'llanma. –Toshkent-2019-y. –48 b.
5. Гозулов А.И., Гранков В.П., Мержанов Г.С. Статистика сельского хозяйства. – М.: Статистика, 1967.–267 с.
6. Статистика сельского хозяйства / Под ред. Н.К. Коборова. – М.: Финансы и статистика, 1989.–387 с.

Yashi

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Xondamir Ismoilov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2024. № 3

© Materiallar ko'chirib bosilganda ““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnalni manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

E-mail: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnalni 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnalning ilmiyligi:

““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnalni

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi 336/3-
sonli qarori bilan ro'yxatdan
o'tkazilgan.

